

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**
Мін'юст

**Міністерство захисту довкілля
та природних ресурсів України**

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Щодо проєкту Закону
(реєстр. № 10066-2 від 04 жовтня 2023 року)**

Міністерство юстиції України у зв'язку з листом Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова до звернення Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування від 11 жовтня 2023 року № 04-15/11-2023/224160 опрацювало проєкт Закону України «Про упаковку та відходи упаковки» (реєстр. № 10066-2 від 04 жовтня 2023 року) (далі – проєкт Закону), внесений на розгляд народними депутатами України Бондаренком О.В. та іншими, і в межах компетенції повідомляє таке.

1. Згідно з преамбулою проєкту Закону цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади у сфері управління упаковкою та відходами упаковки для забезпечення зменшення їх негативного впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище, встановлює заходи, спрямовані на запобігання утворення, роздільне збирання, повторне використання та рециклінг відходів упаковки, зменшення видалення таких відходів та сприяння переходу до економіки замкнутого циклу.

Статтею 2 проєкту Закону, яка визначає сферу дії цього Закону, передбачено, що *дія цього Закону поширюється на відносини у сфері управління упаковкою та відходами упаковки незалежно від джерела їх походження та матеріалу виготовлення.*

Водночас частиною першою статті 3 проєкту Закону визначено, що законодавство у сфері управління упаковкою та відходами упаковки складається, зокрема, з цього Закону, законів України «Про загальну безпечність нехарчової продукції», «Про металобрухт» «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України», інших законів України, що регулюють діяльність у сфері управління упаковкою та відходами упаковки.

Наприклад, згідно з частиною другою статті 1 проєкту Закону *термін «пластик» вживається у значенні, наведеному у Законі України «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України».*

При цьому слід констатувати, що запропоновані положення, які у взаємозв'язку формують предмет та правові засади регулювання відносин у сфері управління відходами та відходами упаковки, не повною мірою враховують принципи передбачуваності та прогнозованості застосування як цього проекту Закону, так і законів України, які тією чи іншою мірою на сьогодні вже регулюють вказані відносини.

Таким чином, проект Закону, який є спеціальним та комплексним законом щодо регулювання відносин у сфері управління упаковкою та відходами упаковки, викладений у спосіб, що не забезпечує виокремлення сфери його дії з чітким та зрозумілим предметом правового регулювання.

Тобто залишається відкритим питання щодо чіткого та однозначного застосування законодавства у сфері управління упаковкою та відходами упаковки в цілому учасниками відносин, на регулювання діяльності яких спрямоване зазначене законодавство, насамперед виробниками продукції, оскільки існує ризик настання негативних юридичних наслідків при здійсненні державного ринкового нагляду щодо вказаної продукції (*наприклад, це стосується співвідношення застосування положень проекту Закону та Закону України «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України» (зміни до якого не вносяться)*), який передбачає вимоги до маркування та інші вимоги щодо розповсюдження пакетів).

З огляду на викладене звертаємо увагу на бачення правової визначеності, сформульоване Конституційним Судом України у рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 у справі про постійне користування земельними ділянками, в якому зазначається, що «із конституційних принципів рівності і справедливості випливає вимога визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає *необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі*» (абзац другий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини). Принцип правової визначеності для обґрунтування своїх рішень використовує і Європейський суд з прав людини.

Так, у справі «Гешмен і Герруп проти Сполученого Королівства» (рішення від 25 листопада 1999 року) Суд вказав, що однією з вимог, яка впливає зі словосполучення «встановлений законом», є передбачуваність. *Норму не можна вважати «законом», якщо вона не сформульована достатньо чітко, що дає особі можливість керуватися цією нормою у своїх діях.*

2. Стаття 3 проекту Закону містить посилання на Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», проте згідно із Законом України від 06 вересня 2022 року № 2573-ІХ «Про систему громадського здоров'я» зазначений Закон 01 жовтня 2023 року втратив чинність.

3. Статтею 5 «Стандарти у сфері управління упаковкою та відходами упаковки» проекту Закону запропоновано визначити, що *доказом дотримання вимог законодавства у сфері управління упаковкою та відходами упаковки є відповідність національним стандартам України, що є ідентичними гармонізованим європейським стандартам, а за відсутності чи не застосуванні таких національних стандартів, відповідність стандартам України, зокрема, щодо:*

- 1) методології аналізу життєвого циклу упаковки;
- 2) методів вимірювання та верифікації наявності важких металів та інших небезпечних речовин в упаковці та їх вивільнення в навколишнє середовище з упаковки та відходів упаковки;
- 3) мінімального вмісту рециклінгованих матеріалів в упаковці для відповідних видів упаковки;
- 4) методів рециклінгу;
- 5) методів компостування та виробництва компосту;
- 6) маркування упаковки.

Слід враховувати, що правові та організаційні засади стандартизації в Україні встановлено Законом України «Про стандартизацію», статтею 6 якого визначено, що залежно від рівня суб'єкта стандартизації, що приймає нормативні документи, вони поділяються на:

національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації;

стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію.

Відповідно до статей 16, 21, 23 Закону України «Про стандартизацію» *стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови (нормативні документи), прийняті підприємствами, установами та організаціями, застосовуються на добровільній основі.*

Міжнародні та регіональні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них приймаються як національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них національним органом стандартизації.

Національні стандарти та кодекси усталеної практики *застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах.*

Національні стандарти та кодекси усталеної практики *застосовуються на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.*

Отже, проект Закону не містить позначень відповідних національних стандартів або галузевих стандартів у сфері управління упаковкою та відходами упаковки, які підлягають обов'язковому застосуванню.

4. Статтею 15 проекту Закону передбачається визначити положення щодо введення в обіг упаковки, згідно з якими упаковка вводиться в обіг *за умови її відповідності усім суттєвим вимогам, передбаченим цим Законом, в тому числі визначеним у додатку 2 до Закону. Товари, упаковка яких не відповідає вимогам цього Закону, підлягають вилученню органами ринкового нагляду за рахунок виробника таких товарів в упаковці.*

У зв'язку із зазначеним аналіз проекту Закону не виявив положень щодо механізму перевірки (зокрема, в частині уповноважених суб'єктів її проведення) дотримання відповідності упаковки усім суттєвим вимогам, передбаченим цим Законом, у тому числі визначеним у додатку 2 до Закону, та, як наслідок, способу підтвердження відповідності (передбачає, наприклад, видачу документа про відповідність, яка ґрунтується на прийнятому після критичного огляду рішенні про те, що виконання заданих вимог було доведено).

У контексті наведеного звертаємо увагу, що в пояснювальній записці до проекту Закону відсутня інформація, чи планується у моделі державного регулювання відносин у сфері управління упаковкою впровадження технічного регулювання, зокрема, шляхом прийняття відповідного технічного регламенту, який визначить обов'язкові вимоги до характеристики продукції або пов'язаних з ними процесів та методів виробництва, а також механізми перевірки їх дотримання шляхом оцінки відповідності та/або державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції.

Аналіз проекту Закону свідчить, що він не передбачає вказаних положень, тому з метою завершеності правового регулювання у запропонованій сфері відносин необхідним є наповнення проекту Закону відповідними положеннями, оскільки упаковка – це така ж сама продукція, як і інша, щодо якої мають бути встановлені обов'язкові вимоги, що забезпечать її якість та безпечність, або надання додаткових аргументів у пояснювальній записці до проекту Закону в частині планування подальшого впровадження у системному зв'язку з проектом Закону технічного регулювання у сфері управління упаковкою.

Крім того, статтею 32 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» встановлено, що вилучення продукції з обігу передбачає повернення розповсюджувачами всіх одиниць відповідної продукції, що перебуває у їх розпорядженні, виробнику цієї продукції та припинення ними будь-якого демонстрування, пропонування такої продукції споживачам (користувачам). Відкликання продукції передбачає повернення її виробнику одиниць відповідної продукції, що вже надана споживачам (користувачам).

Вилучення продукції з обігу, відкликання продукції здійснюються за ініціативою виробника цієї продукції або на виконання відповідного рішення органу ринкового нагляду.

Тобто, зважаючи на аналіз статті 32 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», вилучення продукції з обігу здійснюється розповсюджувачами на виконання відповідного рішення органу ринкового нагляду, а її відкликання – виробниками такої продукції.

Також до проекту Закону в цілому слід зауважити, що залишаться відкритим питання, щодо яких саме вимог (які будуть у національних стандартах чи технічному регламенті тощо) буде здійснюватися державний ринковий нагляд згідно із Законом України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».

Аналогічні зауваження стосуються і введення в обіг товарів в упаковці та сервісної упаковки та здійснення державного ринкового нагляду щодо них (зокрема, стаття 17 проекту Закону).

5. Статтями 18 та 23 проекту Закону передбачається надання послуг з включення до Реєстру виробників товарів в упаковці та Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника, що мають ознаки адміністративних послуг.

Частиною першою статті 5 Закону України «Про адміністративні послуги» визначено, що виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання; суб'єкт надання

адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги; перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; *платність або безоплатність надання адміністративної послуги*; граничний строк надання адміністративної послуги; перелік підстав для відмови у наданні.

6. Частинами п'ятою, шостою статті 18 проєкту Закону передбачається, що суб'єкту господарювання, який включений до Реєстру виробників товарів в упаковці, присвоюється *незмінний реєстраційний номер*.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, у строк, встановлений частиною четвертою вказаної статті, надсилає заявнику через інформаційну систему управління відходами електронне повідомлення про включення до Реєстру виробників товарів в упаковці та присвоєння йому *реєстраційного номера* або про відмову у включенні до Реєстру виробників товарів в упаковці.

Проєкт Закону в частині застосування слів «*реєстраційний номер*» не враховує термінологію Закону України «Про публічні електронні реєстри», який використовує та надає визначення терміна «*реєстровий номер*» (пункт 16 частини першої статті 2).

Згідно з частиною другою статті 5 зазначеного Закону ідентифікація об'єктів реєстрів здійснюється за допомогою *реєстрових номерів*, що автоматично присвоюються їм під час реєстрації у відповідних реєстрах.

Подібне за змістом зауваження стосується частини восьмої статті 29 проєкту Закону.

7. Статтею 29 проєкту Закону передбачається запровадити *Реєстр організацій розширеної відповідальності виробника*.

Частиною шістнадцятою статті 29 проєкту Закону передбачається, що *Порядок реєстрації в Реєстрі організацій розширеної відповідальності виробника затверджується Кабінетом Міністрів України*.

Слід враховувати, що 01 січня 2022 року набрав чинності Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон), відповідно до частини першої статті 1 якого дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у сфері публічних електронних реєстрів під час створення, ведення, взаємодії, адміністрування, перетворення, модифікації та припинення *публічних електронних реєстрів*.

Згідно з пунктом 12 частини першої статті 2 Закону *публічний електронний реєстр* (реєстр, кадастр, реєстр тощо) – це *інформаційно-комунікаційна система*, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.

Частиною третьою статті 4 Закону встановлено, що *виключно законом* або іншим актом законодавства, згідно з *яким створений реєстр*, визначаються відомості, *зазначені у частині другій статті 26 цього Закону* (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

При цьому відповідно до підпункту 2 пункту 4 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону визначено Кабінету Міністрів України *забезпечити розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України*

проектів законів України, що врегульовують статус реєстрів відповідно до вимог цього Закону.

Водночас проведений аналіз положень проекту Закону не виявив у ньому всіх необхідних відомостей, які мають визначатися щодо зазначеного реєстру відповідно до вимог частини другої статті 26 Закону України «Про публічні електронні реєстри», що не забезпечує завершеності механізму правового регулювання та дотримання вимог зазначеного Закону.

8. Частиною сьомою статті 29 проекту Закону передбачається, що рішення про включення або відмову у включенні до Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника заявника, який має намір отримати статус організації індивідуальної розширеної відповідальності виробника, приймається на підставі висновку комісії, до складу якої входять по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, органу державного ринкового нагляду.

Положення про діяльність комісії та її персональний склад затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами.

Організаційне забезпечення діяльності комісії, передбаченої абзацом другим цієї частини, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами.

Також частинами першою та другою статті 31 Закону передбачається, що протягом трьох місяців з дня включення до Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника другої організації колективної розширеної відповідальності виробника створюється координаційний комітет організацій розширеної відповідальності виробника (далі – координаційний комітет).

Координаційний комітет є постійним консультативно-дорадчим органом при центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами.

Зазначеною статтею також визначається склад та повноваження координаційного комітету.

Відповідно до частини другої статті 6, частини другої статті 19, частини другої статті 120 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» визначає організацію, повноваження та порядок діяльності центральних органів виконавчої влади України.

Вказаним Законом передбачено, що рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів приймає міністр, керівник центрального органу виконавчої влади. Кількісний та персональний склад колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і положення про них

затверджує міністр, керівник центрального органу виконавчої влади (частини перша, сьома – дев'ята статті 14, частини перша, сьома, восьма статті 22).

Отже, утворення консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів є дискреційними повноваженнями відповідного міністра і керівника центрального органу виконавчої влади, та не можуть бути предметом законодавчого акта.

При цьому слід зазначити, що діяльність допоміжних органів у разі їх утворення насамперед повинна спрямовуватися на поглиблене та всебічне вивчення проблемних питань, що виникають у діяльності органу, що їх створив, подання за результатами такого вивчення своїх пропозицій та рекомендацій до відповідного органу, які в подальшому можуть бути затверджені відповідним актом органу, який їх утворив.

9. Частина четверта статті 31 проєкту Закону оперує такою правовою конструкцією, як *«центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері аграрної політики»*.

Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» визначено, що міністерство є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох визначених Кабінетом Міністрів України сферах, визначає пріоритетні напрями розвитку, забезпечує нормативно-правове регулювання, вправі видавати накази нормативно-правового змісту (частина друга статті 1, частина перша статті 6, статті 7, 15), інші ж центральні органи виконавчої влади таких повноважень не мають, а виконують виключно окремі функції з реалізації державної політики, їх основними завданнями є, зокрема, надання адміністративних послуг, здійснення державного нагляду (контролю), управління об'єктами державної власності внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної політики на розгляд міністрів, які спрямовують та координують їх діяльність; ці органи в межах своїх повноважень видають лише накази організаційно-розпорядчого характеру (частина друга статті 1, частина перша статті 16, частина перша статті 17, частина перша статті 23).

З метою узгодження з положеннями Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» центральний орган виконавчої влади, який виходячи з конкретного повноваження формує державну політику у відповідній сфері (зокрема, шляхом нормативно-правового регулювання) у законопроєктах слід визначати як *«центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ...»*, а у випадку, коли конкретне повноваження за своїм змістом направлено на реалізацію державної політики – як *«центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ...»*.

10. Частинами першою – п'ятою статті 34 проєкту Закону передбачено встановити, що *організація розширеної відповідальності виробника припиняє свою діяльність з дня її виключення з Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника*.

Після отримання повідомлення про прийняття рішення про виключення з Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника організація колективної розширеної відповідальності виробника невідкладно повідомляє про таке рішення своїх членів.

У разі припинення діяльності організації колективної розширеної

відповідальності виробника грошові кошти, які залишилися невикористаними після задоволення вимог кредиторів, передаються іншим організаціям розширеної відповідальності виробника, з якими члени такої організації уклали договори про передачу зобов'язань з розширеної відповідальності виробника пропорційно до частки на ринку кожного з таких виробників товарів в упаковці.

Не пізніше ніж за місяць до дня припинення діяльності організації розширеної відповідальності виробника виробники товарів в упаковці, які були членами такої організації, подають центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами через інформаційну систему управління відходами копію договору, укладеного з іншою організацією розширеної відповідальності виробника про передачу зобов'язань з розширеної відповідальності виробника.

Наведені норми свідчать, що з дня виключення з Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника організація має вжити заходи щодо припинення своєї діяльності з управління відходами та передати кошти іншим організаціям розширеної відповідальності виробника.

Разом з тим вказані норми не забезпечують завершеності механізму правового регулювання пропонованих відносин, оскільки вони не визначають юридичних наслідків для організації як юридичної особи, а саме, чи є припинення діяльності організації колективної розширеної відповідальності виробника відповідно до вищенаведених приписів передумовою для припинення такої організації як юридичної особи. У разі визнання за доцільне припинення організації як юридичної особи проєкт Закону має передбачити порядок та строки прийняття її засновниками, учасниками, уповноваженими органами управління відповідних рішень.

11. Пунктом 1 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону передбачається, що цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 січня року, наступного за спливом шести місяців з дня набрання ним чинності, за винятком окремих положень.

Таким чином, запропоноване не відповідає принципу юридичної визначеності. Так, у Рішенні Конституційного Суду України від 20 червня 2019 року № 6-р зазначено, що у контексті статті 8 Конституції України юридична визначеність забезпечує адаптацію суб'єкта правозастосування до нормативних умов правової дійсності та його впевненість у своєму правовому становищі, а також захист від свавільного втручання з боку держави. Юридичну визначеність необхідно розуміти через такі її складові: чіткість, зрозумілість, однозначність норм права; право особи у своїх діях розраховувати на розумну та передбачувану стабільність існуючого законодавства та можливість передбачати наслідки застосування норм права (законні очікування). Таким чином, юридична визначеність передбачає, що законодавець повинен прагнути до чіткості та зрозумілості у викладенні норм права. Кожна особа відповідно до конкретних обставин має орієнтуватися в тому, яка саме норма права застосовується у певному випадку, та мати чітке розуміння щодо настання конкретних правових наслідків у відповідних правовідносинах з огляду на розумну та передбачувану стабільність норм права (абзаци четвертий – шостий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

12. Підпунктом 6 пункту 6 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону передбачається абзац другої частини першої статті 32 Закону України «Про управління відходами» викласти у такій редакції: «В інших територіальних громадах також може бути визначений адміністратор послуги з управління побутовими відходами рішенням міської, сільської, селищної ради».

Частину третю статті 33 Закону України «Про управління відходами» передбачається викласти у такій редакції:

«Суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. За результатами конкурсу може бути визначено декілька суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, а також відходи зелених насаджень)...».

Вживані у запропонованому контексті мовні конструкції «також може бути визначений» та «може бути визначено» (за відсутності будь-яких критеріїв прийняття відповідного рішення) є юридично невизначеними та за своїм лексичним значенням мають диспозитивний характер, оскільки фактично дозволяють органам місцевого самоврядування діяти на власний розсуд.

13. Підпунктом 6 пункту 6 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону передбачається, зокрема:

частину третю статті 40 Закону України «Про управління відходами» доповнити реченням такого змісту: «Суб'єкт господарювання, що здійснює управління полігоном, розробляє та затверджує Інструкцію з експлуатації полігону у відповідності до Правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації.»;

у частині п'ятій статті 42 Закону України «Про управління відходами» пункт 4 викласти у редакції, згідно з якою для операцій захоронення відходів на полігоні додатково до переліку документів, визначених частиною четвертою цієї статті, подаються, зокрема, інструкція з експлуатації полігону та догляду за ним після припинення його експлуатації, розроблена відповідно до Правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації».

З аналізу запропонованих положень постає питання, про яку «інструкцію з експлуатації полігону» та «інструкцію з експлуатації полігону та догляду за ним після припинення його експлуатації» йдеться.

Згідно з чинною редакцією частин третьої, четвертої статті 40 Закону України «Про управління відходами» (до яких проектом Закону зміни не вносяться) правила технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Власник (балансоутримувач) полігона або суб'єкт господарювання, що здійснює управління полігоном, забезпечує розроблення та виконання протягом періоду експлуатації полігона програми контролю та моніторингу полігона. Порядок розроблення програми моніторингу полігона та вимоги до неї затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Крім того, проектом Закону також передбачаються зміни до статті 57 Закону України «Про управління відходами, згідно з якими особи, винні за порушення у сфері управління відходами, несуть відповідно до закону дисциплінарну, адміністративну, адміністративно-господарську, цивільну чи кримінальну відповідальність, зокрема за порушення правил технічної експлуатації установок зі спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів або *правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами* після припинення їх експлуатації, невиконання заходів щодо рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації.

Враховуючи викладене, проект Закону в зазначеній частині не забезпечує дотримання принципу юридичної визначеності, однією зі складових якої є вимога «якості закону», згідно з якою норми закону мають бути достатньо доступними, чітко сформульованими і передбачуваними у своєму застосуванні.

14. Також зазначаємо, що 17 лютого 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про адміністративну процедуру» (набирає чинності 15 грудня 2023 року), який регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у дусі визначеної Конституцією України демократичної та правової держави та з метою забезпечення права і закону, а також зобов'язання держави забезпечувати і захищати права, свободи чи законні інтереси людини і громадянина.

На нашу думку, проект Закону містить норми, які стосуються адміністративної процедури, отже, має враховувати та відповідати положенням Закону України «Про адміністративну процедуру».

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ